

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zygmunt
Nazwisko: Brzozowski
Miejsce urodzenia: Możdżanowo
Data urodzenia: 02-06-1949
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Jan
Imię matki: Katarzyna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. "Rozrabiacze" (nr rej. 15290) została zarejestrowana przez Wydział III KW MO Lublin w dniu 15.06.1973 w celu "ustalenia sprawców wrogich napisów, których treść skierowana była przeciwko Związkowi Radzieckiemu", jak też "określenia źródeł inspiracji, które skłoniły ich do działalności oraz pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej". Podstawę wszczęcia sprawy stanowiły doniesienia otrzymane przez Służbę Bezpieczeństwa, z których wynikało, że podczas "Kozienaliów", odbywających się w Lublinie w dniach 26-27.05.1973, w oknach dwóch akademików (tj. w bloku "F" przy ul. Langiewicza 20, gdzie mieszkały studentki UMCS i Akademii Rolniczej oraz w domu studenckim Akademii Medycznej przy ul. Chodźki 9) umieszczono "wrogie napisy" o treści: "Niech żyje Związek Radziecki, ale na własny koszt". W toku czynności operacyjnych SB ustaliła, że Zygmunt Brzozowski, wówczas student VI roku Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej, był jednym z mieszkańców pokoju nr 209 na II piętrze męskiego akademika AM przy ul. Chodźki 9, w oknie którego znajdował się wspomniany, "szkodliwy politycznie" napis, "wykonany tuszem na kartonie". Jak stwierdzono w "Informacji dot. przebiegu imprezy studenckiej >Kozienalia 73< (...)" z dnia 22.06.1973, "w wyniku interwencji organizatorów napis został zniszczony" (odbyło się to pod nieobecność mieszkańców). Dodatkowe dane dotyczące Z. Brzozowskiego (miejsce zamieszkania, sytuacja rodzinna i materialna, przebieg nauki), SB pozyskała na podstawie teczek osobowych z dziekanatu Wydziału Lekarskiego AM. Ponadto, zgodnie z "sugestią" Służby Bezpieczeństwa, władze Akademii Medycznej powołały komisję mającą wyjaśnić "motywy działania" studentów podczas "Kozienaliów". Dnia 12.06.1973 komisja ta przeprowadziła rozmowę m.in. z Zygmuntem Brzozowskim. Dzięki zeznaniu jednego ze studentów (przesłuchanego jako świadka), SB uzyskała informację, iż Z. Brzozowski był jednym z dwóch studentów, którzy "obnosili publicznie hasło o treści >Nie lubię ruskich... pierogów<" (drugim był inny student Akademii Medycznej - Andrzej Kuliński). Zygmunt Brzozowski został objęty rozpracowaniem w ramach SOR "Rozrabiacze", a w konsekwencji Wydział Śledczy KW MO Lublin zarejestrował go jako podejrzanego o "rozpowszechnianie fałszywych wiadomości w postaci napisów skierowanych przeciwko sojuszowi z ZSRR" w postępowaniu przygotowawczym nr RSD-19/73, wszczętym 18.06.1973. Materiały SOR "Rozrabiacze" włączono do akt postępowania przygotowawczego RSD-19/73 i złożono w archiwum Wydziału "C" KW MO Lublin pod sygn. 14455/III.

Akta o sygn. IPN Lu 023/68 t. 1 (14455/III) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta kontrolne postępowania przygotowawczego nr RSD-19/73, wszczętego 18.06.1973 i prowadzonego przez Wydział Śledczy KW MO Lublin "w sprawie rozpowszechniania w dniach 26 i 27 maja 1973 r. w Lublinie fałszywych wiadomości w postaci napisów skierowanych przeciwko sojuszowi z ZSRR, mogących wyrządzić poważną szkodę interesom Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, tj. o czyn z art. 271 par. 1 kk". Wśród podejrzanych o dokonanie tych czynów znalazł się Zygmunt Brzozowski oraz dwóch innych studentów Akademii Medycznej w Lublinie. W dokumentach odnotowano, że postępowanie wszczęto w oparciu o notatkę służbową inspektora operacyjnego Wydziału III, "na kategoryczne polecenie" I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB płk. Mariana Mozgawy. W dniu 20.06.1973 Z. Brzozowski został przesłuchany w KW MO w Lublinie w charakterze świadka w tej sprawie. Przyznał się do wykonania na (ponad metrowej długości) pasie białego materiału napisu "Nie lubię ruskich pierogów" (czarną farbą plakatową) i noszenie go podczas korowodu kozienaliowego, zmierzającego pod ratusz w dniu 26.05.1973. Zaprzeczył natomiast, że wiedział o hasło umieszczonym w oknie pokoju w akademiku, gdzie mieszkał wraz z dwoma innymi studentami Akademii Medycznej. Dnia 07.07.1973 funkcjonariusz Wydziału Śledczego wystąpił do I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB z wnioskiem o zatrzymanie na 48 godzin Zygmunta Brzozowskiego oraz dwóch pozostałych mieszkańców pokoju 109 akademika AM przy ul. Chodźki 9, uzasadniając, że pozwoli to "w drodze intensywnych przesłuchań, przy zastosowaniu odpowiedniej taktyki śledczej ustalić sprawców wykonania i wywieszenia w oknie pokoju 109 opisanego hasła antyradzieckiego". Z wnioskiem tym zgodzili się, potwierdzając to podpisami, Naczelnik Wydziału III i Zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego, zaś I Zastępca Komendanta ds. SB wyraził zgodę na zatrzymanie studentów. Dnia 30.08.1973 Zygmunтови Brzozowskiemu (wówczas już absolwentowi AM) przedstawiono zarzut z art. 271 par. 1 kk, iż "w dniu 26 i 27 maja 1973 roku w Lublinie rozpowszechniał fałszywe wiadomości mogące wyrządzić poważną szkodę interesom Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w ten sposób, że (...) przygotował [wspólnie z dwoma kolegami, z którymi mieszkał w pokoju w akademiku] hasło >Nie lubię ruskich pierogów<, które następnie obnosił w czasie imprezy >Kozienalia'73<" (taki zarzut postawiono także drugiemu z "podejrzanych" - Andrzejowi Kulińskiemu). Tego samego dnia Z. Brzozowskiego przesłuchano jako podejrzanego - przyznał się on do zarzucanego mu czynu. W dniu 06.09.1973 Wydział Śledczy KW MO przedłożył Prokuraturze Powiatowej dla m. Lublina (nr rep. Prokuratury: 4.Ds-489/73) akta postępowania z wnioskiem o warunkowe umorzenie wobec braku cech przestępstwa, opierając się na stanowisku prokuratury nadzorującej. Prokuratura Powiatowa dla m. Lublina przychyliła się do tego wniosku i dnia 29.09.1973 warunkowo umorzyła postępowanie wobec wszystkich trzech podejrzanych na okres dwóch lat oraz określiła opłaty na rzecz Skarbu Państwa po 600 zł. Zygmunt Brzozowski został dodatkowo zobowiązany do wpłaty 500 zł na Polski Komitet Pomocy Społecznej. Materiały postępowania przygotowawczego nr RSD-19/73 złożono do archiwum Wydziału "C" KW MO Lublin pod sygn. 14455/III, dołączając do nich dokumentację SOR "Rozrabiacze".

Akta o sygn. IPN Lu 023/68 t. 2 (14455/III) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.